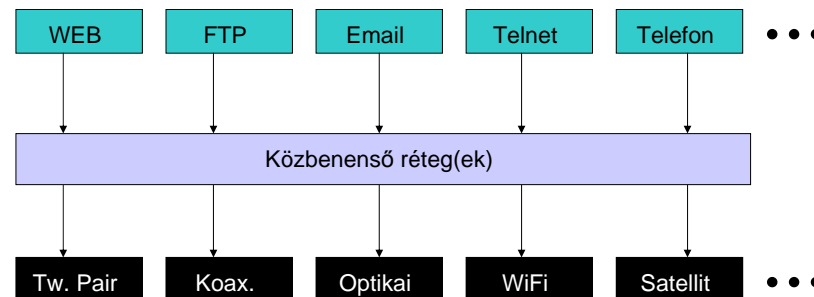

Számítógépes Hálózatok és Internet Eszközök

2007

2. Rétegmodell, Hálózat típusok

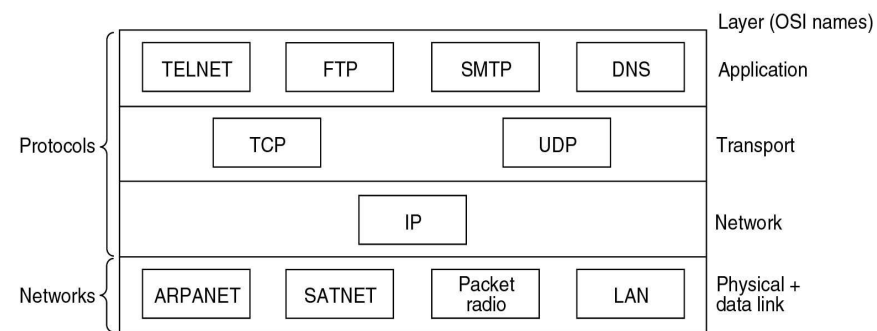
Hálózatok Rétegei

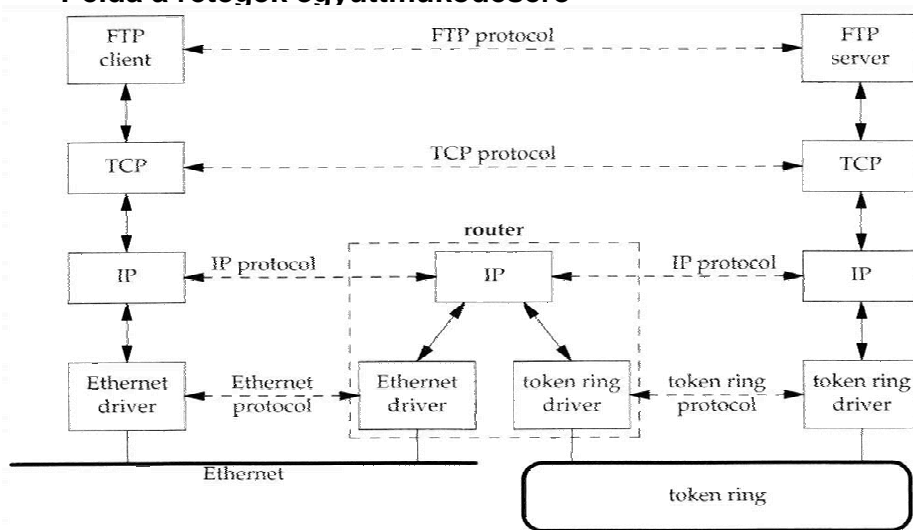
Az Internet rétegei - TCP/IP-rétegek

Felhasználói	Application	Telnet, FTP, HTTP, SMTP (E-Mail), DNS, ...
Szállítói	Transport	TCP (Transmission Control Protocol) UDP (User Datagram Protocol)
Hálózati	Network	IP (Internet Protocol) + ICMP (Internet Control Message Protocol) + IGMP (Internet Group Management Protocol)
Adat-kapcsolati	Host-to-network	LAN (z.B. Ethernet, Token Ring etc.)

TCP/IP-Rétegmodell

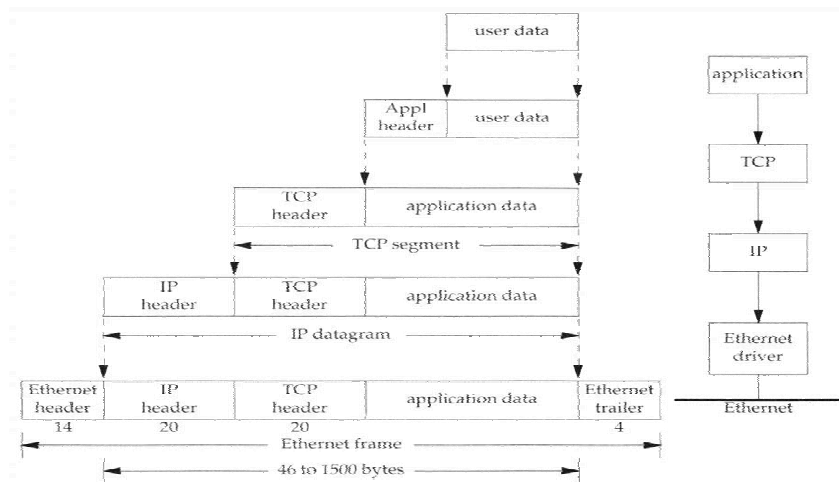
Példa a rétegek együttműködésére

Az TCP/IP Rétegmodell

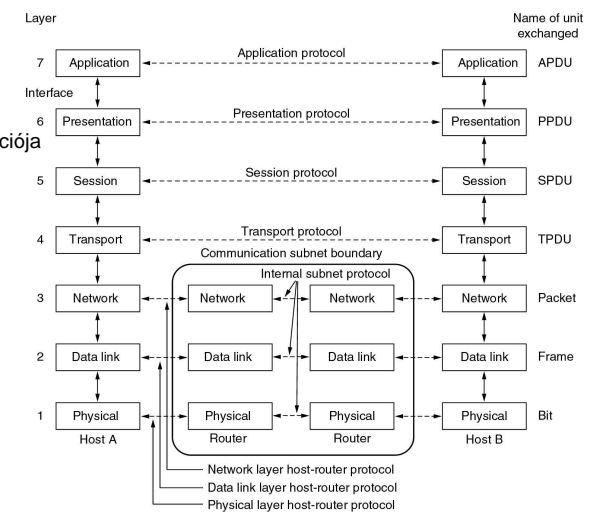
1. Adatkapcsolati réteg (host-to-network)
  - Nem specifikált
  - A LAN-tól függ
2. Internet réteg (IP Internet Protocol)
  - Speciális csomagformátum
  - Útvonal meghatározása, Routing-protokoll
  - Csomag továbbítás (packet forwarding)
3. Szállítói réteg (Transport)
  - TCP (Transport Control Protocol)
    - megbízható, bidirekcionális, byte-folyam átviteli szolgáltatás
    - Fragmentálás, folyam-felügyelet, multiplexálás
  - UDP (User Datagram Protocol)
    - Csomagok átadása az IP-nek
    - Nem megbízható, nincs folyam-felügyelet
4. Felhasználói réteg (Application)
  - Számos szolgáltatás: Telnet, FTP, SMTP, HTTP, NNTP, DNS, ...

Adatok burkolása

Az ISO/OSI Referenciamodell

7. Felhasználói (Application)
  - E-Mail, Terminal, Remote login
6. Prezentációs (Presentation)
  - Az adatok rendszerfüggő prezentációja (EBCDIC/ASCII)
5. Ülés (Session)
  - Felépítés, befejezés, újratekésési pontok
4. Szállítói (Transport)
  - Szegmentálás, Torlódás elkerülés
3. Hálózati (Network)
  - Routing
2. Adatkapcsolati (Data Link)
  - Check sum, folyam-felügyelet
1. Fizikai (Physical)
  - Elektronikus, mechanikus, optikai eszközök

Az ISO/OSI Referenciamodell

ISO (International Standards Organisation), OSI (Open Systems Interconnections)

1. Fizikai réteg (Physical Layer)

- A tiszta bitek átvitele
- Elektronikus úton, fényvel, stb...
- Fizikai részletek (moduláció, hullámhossz)

2. Adatkapcsolati réteg (Biztosítási réteg) (Data Link Layer)

- Átviteli hibák megtisztítása
- Az adatokat „frame”-ekbe gyűjti és a frame-eket kontrollinformációval látja el (pl. checksum)
- Nyugta frame-eket küld vissza
- Duplikált frame-eket törli
- Átviteli sebesség meghatározása (gyors küldő és lassú fogadó kiegyenlítése) (folyamirányítás)
- Broadcast megoldása
- Hozzáférés a közös átviteli médiumhoz (medium access control MAC)

Az ISO/OSI Referenciamodell

3. Hálózati réteg (Network Layer)

- Csomagok továbbküldése (packet forwarding)
- Útvonalmeghatározás a csomagokhoz (route detection)
- Szűk keresztmetszet felügyelete az útvonalválasztásnál
- Csomagok elszámolása (számlázási rendszerek)

4. Szállítói réteg (Transport Layer)

- Az ülés réteg adatainak felosztása kisebb egységekre (csomagokra)
- Rendszerint minden felmerülő kapcsolathoz **egy** szállítói kapcsolat létrehozása
- Több szállítási kapcsolatra is lehetőség van átvitel optimalizálás céljából
- Kapcsolatok fajtái
  - Hibamentes pont-pont (pl. TCP)
  - Nem hibamentes unidirekcionális (pl. UDP)
  - Multicasting (egyől többnek)
  - Broadcasting (egyől mindenkinék)
- Multiplexálás (melyik kapcsolathoz tartozik egy csomag)
- Folyam-felügyelet: hány csomagot lehet/kell küldeni (úgy hogy az a hálózatot ne terhelje túl)

Az ISO/OSI Referenciamodell

5. Ülés réteg (Session Layer)

- Az ülés fajtájának meghatározása
  - Pl. file átvitel, bejelentkezés egy másik rendszerbe
- Párbeszéd kontroll
  - Ha pl. a kommunikáció felváltva mindig az egyik oldalról a másik irányba folyik, az ülés réteg szabályozza az irányt
- Token menedzsment
  - Ha operációk egy időben nem hajthatók végre a két oldalon, akkor ezt az ülés réteg akadályozza meg
- Szinkronizáció
  - Checkpoints megszakított operációk folytatásához/újrakezdéséhez (pl. file átvitel)

Az ISO/OSI Referenciamodell

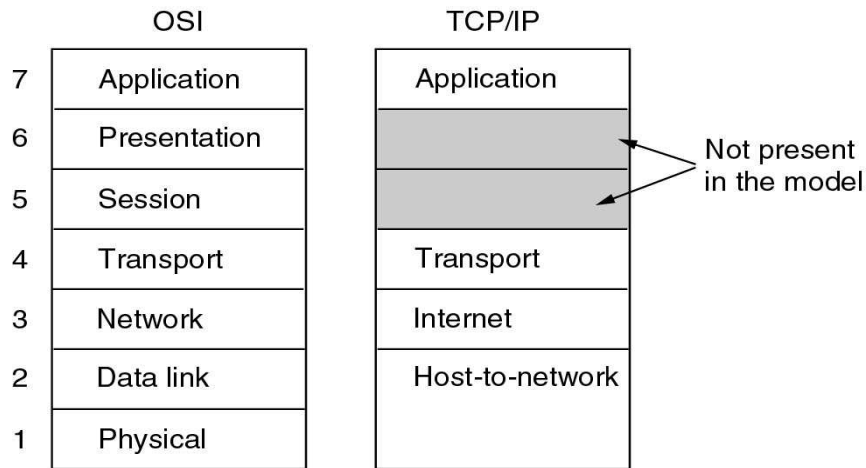
6. Prezentációs réteg (Presentation Layer)

- Kódolások egyeztetése/illesztése, pl. jelkészletek, nevek, címezők, stb...

7. Felhasználói réteg (Application Layer)

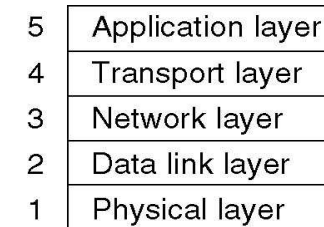
- Funkcionalitások sokfélesége, pl.
- Virtuális terminál
- File átvitel (FTP)
- Email
- ...

OSI versus TCP/IP

Hibrid Modell

- Mi Tanenbaum hibrid modelljét használjuk

Szignálok, Adatok, Információ

- Információ
  - Emberi interpretáció,
    - pl. szép idő
- Adatok
  - Formális prezentáció,
    - pl. 28 Celsius, csapadékmennyiség 0cm, felhősödés 0%
- Szignál
  - Adatok reprezentációja fizikai változók által,
    - pl. áram a hőmérő szenzorban, Videoszignál a kamerából
  - Példák szignálokra:
    - áram, feszültség, hullámhossz, frekvencia
  - A digitális világban a szignálok biteket reprezentálnak

Unicast, Multicast, Broadcast

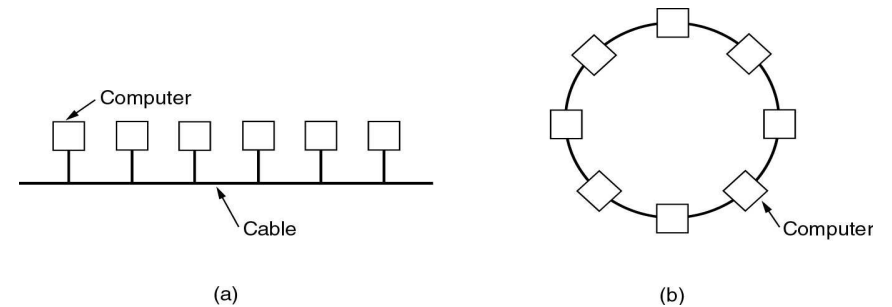
- Unicast (pont-pont átvitel)
  - pl. telefon
  - Pontosán két résztvevő kommunikál egymással direkt
- Broadcast (egyőtől-mindekinek)
  - pl. rádió, tv
  - Egy adó küld szignálokat minden fogadóhoz
- Multicast (egyőtől-többnek)
  - pl. telefonkonferencia, Video on demand
  - Egy küldő küld fogadók egy kiválasztott halmazának

Broadcast hálózatok

Interprocessor distance	Processors located in same	Example
1 m	Square meter	Personal area network
10 m	Room	
100 m	Building	Local area network
1 km	Campus	
10 km	City	Metropolitan area network
100 km	Country	
1000 km	Continent	Wide area network
10,000 km	Planet	
		The Internet

(Tanenbaum)

Local Area Networks (LAN)

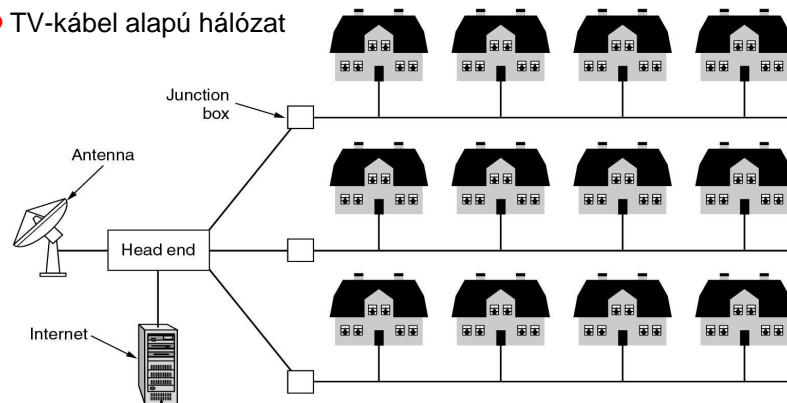
Busz

Gyűrű

(Tanenbaum)

Metropolitan Area Networks (MAN)

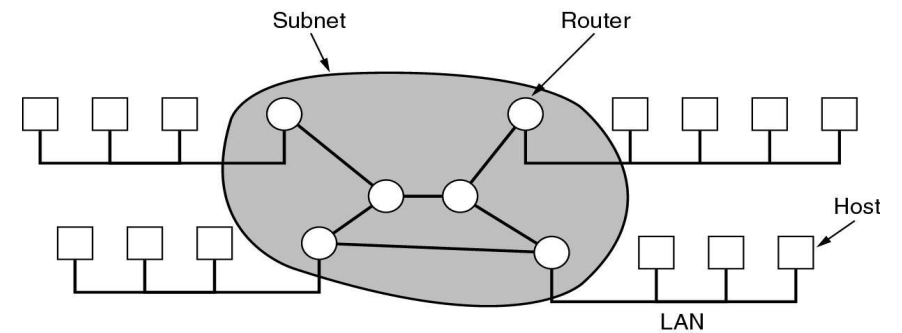
• TV-kábel alapú hálózat

(Tanenbaum)

Wide Area Networks (WAN)

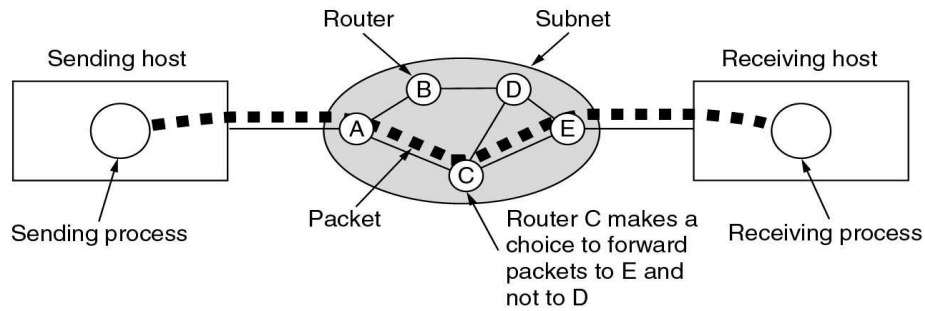
• LAN-ok összekapcsolása Subnet-tel

(Tanenbaum)

Wide Area Networks

- Adatfolyam a WAN-ben

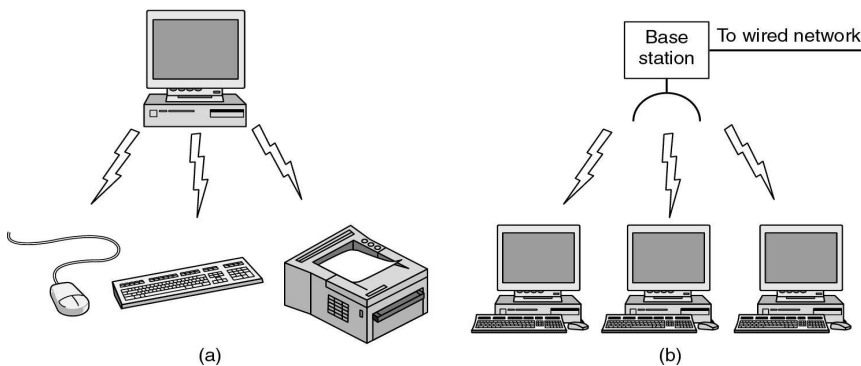

Vezeték nélküli hálózatok

- Vezeték nélküli hálózatok kategóriái
  - Rendszeren belüli
    - pl. Bluetooth
  - Wireless LAN (WLAN)
    - pl. egyetemi vezetékek nélküli hálózat
  - Wireless WAN
    - WLAN-ok vezetékek nélküli hálózatba szervezése

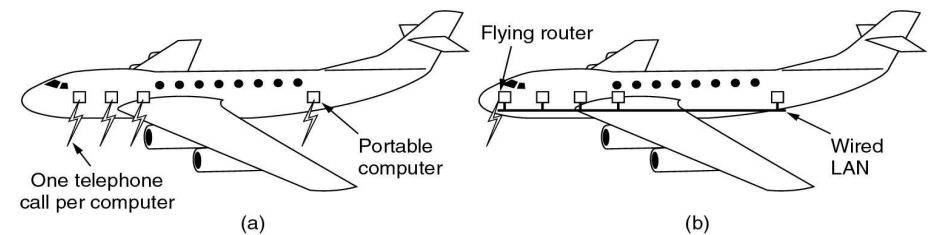
Vezeték nélküli hálózatok

- (a) Bluetooth
- (b) Wireless LAN

Vezeték nélküli hálózatok

- (a) Egyéni mobil számítógépek
- (b) A repülő LAN

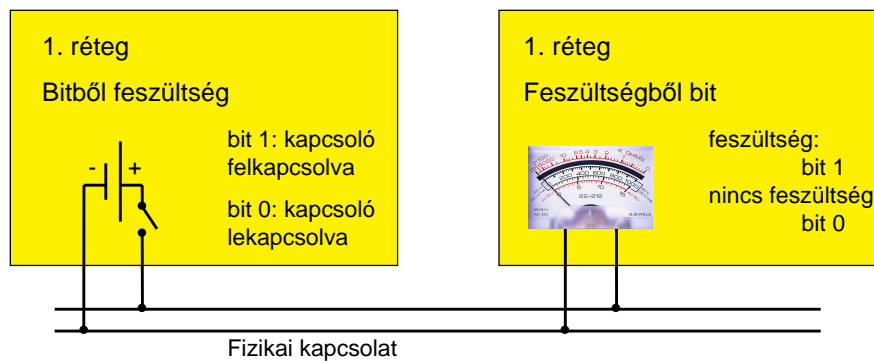
Fizikai Réteg (Physical Layer)

Fizikai réteg (Physical Layer)

- ISO-definíció
  - A fizikai réteg definiál
    - mechanikus,
    - elektronikus,
    - funkcionális és
    - procedurális
  - tulajdonságokat egy fizikai kapcsolat
    - felépítéséhez,
    - fenntartásához és
    - befejezéséhez.

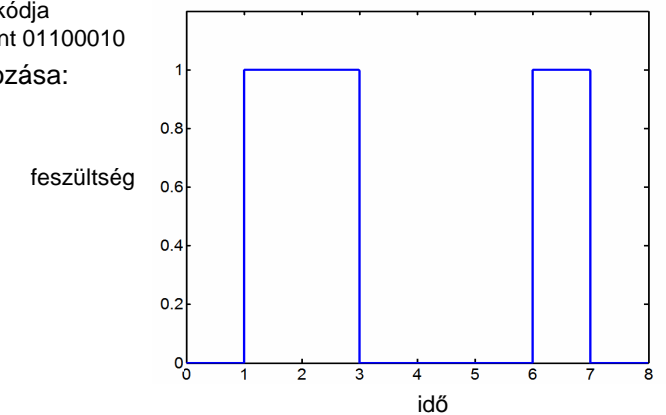
Legegyszerűbb bitátvitel

- Bit 1: áram bekapcsolva
- Bit 0: áram kikapcsolva

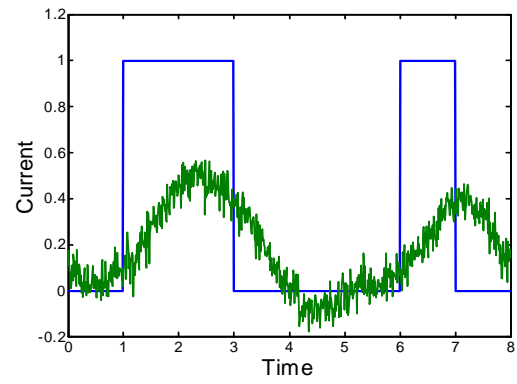
Egy "b" betű átvitele

- A "b" karakterhez több bit szükséges
  - pl. a "b" ASCII kódja bináris számként 01100010
- A feszültség változása:

Mi érkezik meg?

- Túlzottan rossz vétel:

- Mi történik itt?